

Управління
ШКОЛОЮ

УДК 373.07

Наталія
ПЛОТНИКОВА

Директор
Голопристанської
загальноосвітньої школи
I-III ступенів № 4
Голопристанського
району

Директор школи, ліцею, гімназії № 6 '2018

ПАРТНЕРСТВО – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА УПРАВЛІННЯ ШКОЛОЮ

У статті розглянуто сутність партнерства, проведено аналіз системної роботи освітнього закладу та обґрунтовано принципи партнерства в сучасних умовах. Визначено вектор індивідуального підходу до кожного з учасників освітнього процесу. З'ясовано сутність концепції розвитку ефективного партнерства, що базується на основі налагодження взаємовідносин між всіма його учасниками (учитель, учень, батьки та громадянськість).

Ключові слова: громадсько-активна школа, партнерство, розвиток особистості, громадські організації, волонтерство, соціальне середовище, проектна діяльність.

«Колективістське, командне, соратницьке ставлення до своїх досягнень набагато більше наповнює змістом життя. Тому що, чим більше ти ділишся, тим більше тобі повертається».

Алішер Бурханович

(Його відповідь на питання про цінності партнерства, як одного з 50 найвпливовіших людей за версією журналу Bloomberg Markets Magazine у 2013 році)

Постановка проблеми та її значення.

Одним із важливих шляхів розвитку сучасної освіти, створення умов для всебічного розвитку особистості учня, реалізації його здібностей, творчого потенціалу є партнерство.

Сучасний заклад освіти не може існувати окремо від потреб місцевої громади, саме він має стати ініціатором її розвитку. Модель громадсько-активної школи дає можливість загальноосвітній школі не тільки надавати освітні послуги учням, а й розвивати громаду, залучати батьків та мешканців до розв'язання соціальних та інших проблем, що існують як в школі, так і в громаді.

Аналіз досліджень та публікацій. Партнерство у системі сучасної освіти є

об'єктом уваги науковців, зокрема, П. Байдаченко, Г. Задорожного, О. Іонова, А. Рибіна та ін. Законодавчі основи розгляду проблеми партнерства містяться в законах та інших нормативно-правових актах, де йдеться про активне сприяння держави та навчальних установ у здійсненні партнерства у сфері освіти [2].

Метою статті є вивчення особливостей партнерства як складової управління сучасною українською школою.

Виклад основного матеріалу. Сучасна школа має дати учням не тільки певні знання, уміння та навички, а й виховати соціально адаптовану та громадсько-орієнтовану особистість, яка після закінчення закладу освіти успішно займе своє місце в житті. Це можливо шляхом активного залучення громадян у життя закладу освіти, оскільки

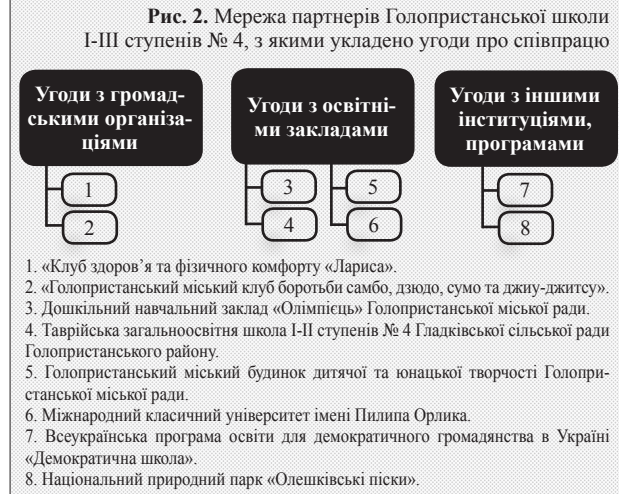
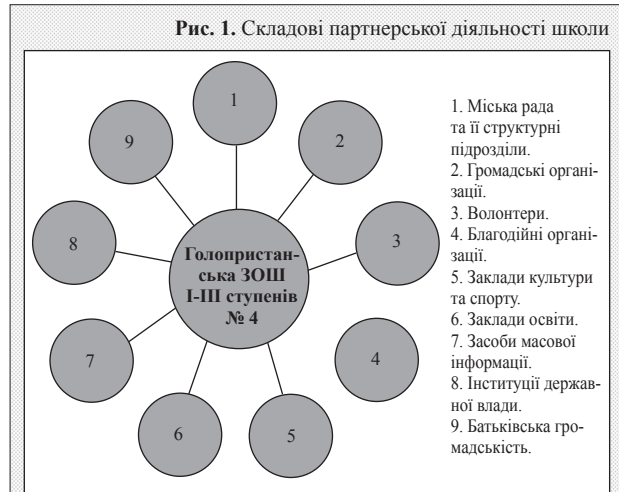
довіра до освіти починається з партнерства, відкритості шкіл, поваги до кожної людини. Отже, партнерство є складовою загальної моделі громадсько-активної школи.

Партнерство – це встановлення й розвиток взаємовигідних стосунків між школою, вчителями, учнями, членами громади й спонсорами для спільного розв’язання загальних проблем. Партнерству властиві такі принципи, як взаємовигідність, прозорість, волонтерство, двостороннє спілкування, чесність, повага, рівність [1].

Існує багато різноманітних засобів організації партнерства школи з місцевою громадою. Уміння знайти дотики перетинання, поставити загальні цілі та визначити ступінь участі у спільній діяльності важливо ще на початковому етапі взаємодії. Правильний розвиток таких відносин сприятиме довгостроковій та результативній співпраці. Для цього треба мати інформацію про специфіку, правові основи та проблеми іншої сторони, потрібно вміти здобувати та працювати з подібною інформацією. Створення плану спільної діяльності – ще одна обов’язкова умова співпраці [2].

Формула партнерської діяльності Голопристанської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4 в системі «школа – спільнота», реалізується через проектну діяльність усіх учасників освітнього процесу має складові (рис. 1).

Діяльність кожного з партнерів є взаємодоповнюючою. Розглянемо, наприклад, партнерські відносини між міською радою та школою. Крім визначених законами України «Про місцеве самоврядування» та «Про освіту» повноважень, представники влади беруть участь в освітньому процесі шляхом участі міського голови або по-

садових осіб місцевого самоврядування на уроках правознавства під час розгляду тем розвитку місцевого самоврядування, бесід із учнями, зустрічей з батьками та педагогічними працівниками. Колектив школи, у свою чергу, завжди бере активну участь у заходах, що організовуються в місті, місячнику благоустрою, активні та ініціативні учні є учасниками засідань сесій міської ради з питань розвитку освіти тощо.

Яким чином здійснюється встановлення партнерських стосунків із батьківською громадськістю?

Крім традиційних зборів, зустрічей, батьків залучають до визначення ціннісних орієнтирів спільної діяльності та шляхів їх досягнення, діагностичних і маркетингових досліджень з метою визначення освітніх запитів й задоволення освітніх потреб батьків та учнів, проведення свят, екскурсій, походів, методичних семінарів для вчителів, створення батьківських об'єднань тощо.

Керівник закладу освіти, залучаючи нових партнерів, створює великий спектр послуг для дітей, молоді, сімей та громад. Мережа партнерів Голопристанської школи I-III ступенів № 4 зацікавлена спрямовувати спільні зусилля на розвиток спорту, екологічної освіти, підвищення кваліфікації вчителів, профорієнтаційної роботи в закладі (рис. 2).

Метою укладення угод про співпрацю Голопристанської ЗОШ I-III ступенів № 4 з громадськими організаціями, установами та закладами освіти різного рівня типу та акредитації є:

- створення умов для розвитку та популяризації здорового способу життя серед підлітків, працівників школи та батьківської громадськості – громадська організація «Клуб здоров'я та фізичного комфорту «Лариса»;
- створення умов для розвитку виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я вихованців – учнів закладу освіти, забезпечення їхнього змістовного дозвілля в позаурочний час, пропаганди здорового способу життя, утвердження в молодіжному середовищі принципів нормального та духовного розвитку – громадська організація «Голопристанський міський клуб дзюдо, самбо, джиу – джитсу»;
- пошук нових форм підготовки фахівців, розвиток змісту фахової підготовки спеціалістів в системі ступеневої

освіти, науково-педагогічна співпраця, а також забезпечення організації і проведення на базі загальноосвітнього навчального закладу профорієнтаційної роботи – Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика;

- організація екологічної освіти, навчання та виховання, цілеспрямованого впливу на світогляд, формування екологічної свідомості та залучення дітей до збереження природної спадщини, розширення знань у галузі охорони навколишнього середовища, екології, заповідної справи – Національний природний парк «Олешківські піски»;
 - консолідація зусиль і можливостей для створення належних умов для розвитку творчих здібностей, нахилів, обдарувань дітей, впровадження сучасних освітніх технологій, удосконалення методичної роботи з педагогічними кадрами – Таврійська загальноосвітня школа I-III ступенів Гладківської сільської ради Голопристанського району Херсонської області;
 - спільна діяльність для виконання заходів, спрямованих на узгодження діяльності щодо розвитку, навчання та виховання дітей старшого дошкільного віку та учнів першого класу, організації з ними освітнього процесу – ДНЗ «Олімпієць» Голопристанської міської ради Херсонської області;
 - розвиток позашкільної освіти, творчих здібностей учнів – Голопристанський міський будинок дитячої та юнацької творчості;
 - підтримка системних реформ у сфері середньої освіти в Україні – Всеукраїнська програма освіти для демократичного громадянства в Україні «Демократична школа».
- Кожну із запропонованих моделей угод про спільну діяльність створено без мети отримання прибутку.
- Завданням першої моделі є організація проведення спільних заходів та занять (тренувань) між членами громадської організації та підлітками (учнями закладу освіти), працівниками закладу освіти та батьками

в позаурочний час відповідно до погодженого графіка тренувань **для досягнення таких цілей:**

- *для закладу освіти:* поліпшення способів надання освітніх, педагогічних та виховних послуг підліткам, сприяння здоровому способу життя працівників та батьків закладу освіти без мети отримання прибутку;
- *для громадської організації:* виконання статутних завдань, задоволення та захист законних, соціальних інтересів, без мети отримання прибутку.

Відповідно до четвертої моделі **основними напрямками спільної діяльності є:**

- природоохоронна, просвітницька та виховна робота;
- організація проведення екскурсій, експедицій, польових практик на території Національного парку;
- розроблення науково-методичних матеріалів для організації екологічних стежок, пізнавальних екскурсій, учнівських наукових експедицій;
- підвищення рівня екологічної обізнаності учнів.

Формами реалізації п'ятої моделі угод про співпрацю є:

- освітні, навчальні, виховні, культурні, просвітницькі, дослідні, інформаційні, видавничі, благодійні, оздоровчі, інші гуманітарні програми та проекти;
- масові заходи: конгреси, симпозиуми, форуми, конференції, семінари, круглі столи, тренінги, лекторії, виставки, фестивалі, свята, концерти, олімпіади, турніри, конкурси, змагання, екскурсії, подорожі;
- педагогічні ради, педагогічні читання, семінари тощо.

Кожна така угода – це своєрідний місцевий пілотний проект, який орієнтований на учнів, учителів, директора закладу освіти,

батьків, місцеву громаду і покликаний сприяти участі учнівської молоді у суспільному житті.

Волонтерство – ще один рух, завдяки якому розв'язуються проблеми сьогодення, суть якого полягає у створенні організованої системи, яка перетворює волонтерство в невід'ємну частину шкільного життя. Ця система сприяє становленню людини як активного члена своєї громади, а для школи це добра можливість соціалізації дитини та її громадського виховання. Слід залучати волонтерів у ті сфери діяльності, на які не передбачено фінансування, але їх значущість є важливою для виконання намічених програм.

Так, упродовж двох останніх років у Голопристанській ЗОШ №4 завдяки волонтерській роботі головного спеціаліста лісового господарства у школі успішно запрацювало шкільне лісництво «Дубок».

З чого почалася ця історія успіху?

Бабуся одного з наших учнів, у минулому й мама трьох наших учениць, працівник лісового господарства неодноразово зверталася до керівництва школи з приводу організації на базі освітнього закладу шкільного лісництва, але через недостатнє фінансування такої можливості не було. Директором запропоновано провести екскурсію до Голопристанського лісомисливського господарства. Згодом учні, які добровільно об'єдналися після проведеної екскурсії, зустрілися з юними екологами шкільного лісництва «Олешки» Малокопанівської ЗОШ І-ІІІ ступенів, які є найкращими в Херсонській області. Дітям було дуже цікаво дізнатися, чим займаються їхні однолітки, яку науково-дослідну роботу вони проводять.

Під час акції «Допоможемо зимуючим птахам» юні лісівни-

Коли мені вдається переконати вчителя і він почне доводити свою переконаність практичною роботою, лише тоді я вважаю, що виконав свою місію керівника.

В. Сухо-млинський

ки підгодовували зимових птахів зерном, яке надали безкоштовно приватні підприємці. У місцевій газеті «Рідна Пристань» зазначили: «...У минулі роки лісівники регулярно підгодовували зимових птахів, для цього в лісі зроблено стаціонарні годівнички... діти звернулися за допомогою до приватних підприємців, які продають зерно на міському ринку. Продавці охоче ділилися з учнями різними видами зерна. Вони сказали, що «не все в житті вимірюється грошима...» [3, с.3].

І ось на цьому етапі вже ініціаторами стали учні, завдяки яким об'єдналися різні інституції для досягнення поставленої мети. Це приклад дитячої громадянської позиції щодо проблем екології рідного краю, збереження і примноження зелених насаджень.

Під пильним наглядом волонтера юні лісівники допомагали Голопристанському лісництву проводити атестацію незімкнених лісових культур. Учні разом із спеціалістами лісництва заклали пробні площі на кожній ділянці лісових культур і шляхом переліку, обмірів і візуального огляду визначали їх стан.

Сформувалася група юних науковців. Вихованці почали збирати матеріал для науково-дослідної роботи. Налагоджено співпрацю зі Степовим філіалом імені В.М. Виноградова Науково-дослідного інституту лісового господарства в місті Олешки.

Це яскравий приклад, коли завдяки безкорисливій ініціативі та діяльності волонтера, якому довірилися учні, і, безумовно, їхні батьки, зроблено великий внесок на благо шкільного товариства.

Діти – це майбутнє нашої громади, тому ми й надалі працюватимемо над покращенням умов для їхнього навчання та гармонійного розвитку.

ВИСНОВКИ. Формування ефективної системи партнерства в освіті в сучасних соціально-економічних умовах є досить складним процесом, який залежить від широкого спектра суб'єктивних і об'єктивних причин. Визначаючи роль та місце партнерства в освітніх закладах, проаналізувавши досвід провідних нау-

ковців з цього питання, важливими для подальшого розгляду, на нашу думку, є питання зовнішніх і внутрішніх факторів розвитку партнерства школи, налагодження системи, розробка програм, технологій партнерства з метою успішної професійної особистісної самореалізації та розвитку громадянського суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ

ДЖЕРЕЛ

1. Ворон, М., Найда, Ю. Волонтерство та громадсько-активні школи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/method/1505/> (дата звернення 10.04.2018) – Назва з екрана.
2. Романенко Н. А. Громадсько-активна школа як засіб управління якістю освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ussf.kiev.ua/scdarticles/135/1/ (дата звернення 26.04.2018) – Назва з екрана.
3. Фемич, Н. «Не все в житті вимірюється грошима» / Н. Фемич // Рідна Пристань. – № 3. – С. 3.

Наталья Плотникова

Партнерство – неотъемлемая составляющая управлением школой

В статье рассмотрена сущность партнерства, проведен анализ системной работы образовательного учреждения и обоснованы принципы партнерства в современных условиях.

Определен вектор индивидуального подхода к каждому из участников образовательного процесса. Выяснено сущность концепции развития эффективного партнерства, которая базируется на основе налаживания взаимоотношений между всеми его участниками (учитель, ученик, родители и общественность).

Ключевые слова: общественно-активная школа, партнерство, развитие личности, общественные организации, волонтерство, социальная среда, проектная деятельность.

Natalia Plotnikova

Partnership – inclusive school control

The article considers the essence of partnership, an analysis of the system work of the educational institution and substantiated the principles of partnership in modern conditions. A vector of individual approach to each participant in the educational process is defined. The essence of the concept of development of effective partnership is clarified, which is based on establishing relations between all its participants (teacher, student, parents and the public).

Keywords: socially active school, partnership, personal development, public organizations, volunteering, social environment, project activity.